

MAGYAR KURIR.

Nr. 52.

Indult Bétsből, Kedden, December' 5o-dikán, 1828.

B é t s.

Ö Tsász. Kir. Felsége méltóztatott Görög Szerartású nem egyesült Püspökökké kegyelmesen kinevezni:

1. Budára, Mgs. Fő Tisztelendő Stankovits István Urat, Oraviczai Archimandritát és Budai Püspöki Helytartót.

2. Temesvárra Mgs. Fő Tisztelendő Putnik Jó'sef Urat, ezelőtt Pakraczi Püspök.

3. Aradra Mgs. Fő Tisztelendő Joannovits Nesztor Urat, eddig Bezdini Archimandritát.

4. Pakráczra, Mgs. Fő Tisztelendő Chraniszlaw György Urat, eddig Radowáczi Archimandritát.

5. Verseczre, Manoilovics Maxinius Urat, eddig Archimandritát.

P á p a B i r t o k a.

A' Vatikani Palotában a' f. H. 15-dikén tartatott Egyházi titkos Consistoriumban Ö Szentsége sok Erseket és Püspököket praeconizált. A' többek között praeconizáltattak: Rohan-Chabot August Ferentz Lajos, eddig Auchi Érsek, Besançoni Ersekké; Cardinalis Isoard Xaver János Joakim Ö Eminentziája Auchi Ersekké; Valicki Theophilus Ur, mind a' két Tör-

vénynek Doctora Gneseni Nagy-Prépost, Gneseni és Poseni Ersekké; Grasser Josef Ur, eddig Trevisoi Püspök, Veronai Püspökké; Squarcina Antal Ur a' Predikatori Rendből a' Sz. Hit tudományának Doctora, Cenedai Püspökké; Leonhard Mihály János Ur Béts Megyei Pap, és az odavaló Érseki Káptalan Kanonokja, Aloliai Püspökké in partibus infidelium; Laso de la Véga Raphael, eddig Meridai Püspök, Quitói Püspökké; Mendizabal [Mária Jó'sef a' Sz. Hit tudományának Doctora, la Pazi Püspökké, 'sa't.

Ugyan ezen Consistoriumban a' következő Cardinalisokat hirdette ki Ö Szentsége 1) a' Papok Fő Rendéből: Rudnai és Dívék-Ujfalusi Rudnai Sándor Ö Hertzezségét Esztergomi Erseket és Magyar Ország Primását, Született Oct. 4-kén 1760 Szent-Kereszten; Caprano Péter Ur Iconiumi Erseket a' Propaganda Titoknokját 'sa't. Szül. Rómában Febr. 28-kán 1759; Visconti-Marazzani Ferentz Urat, Ö Szentsége Palotáinak Praefectusát és Maggior domóját, Szül. Piacenzában Aug. 11-kén 1755; Hertzeg Barberini Benedek Urat Ö Szentsége Fő Kamarás Mesterét (Maestro di Camera) Szül. Rómában Oct. 22-kén 1788; Benvenuti Antal János Urat Forli

Tartomány és Varos Pro-legatusát, Osimói Patriciust. Szül. a' Sinigagliai Megyében Maj. 16-kán 1765. — 2) A' Diaconusok Rendéből: Cristaldi Belisarius Urat, az Apostoli Kamara Fő Kintő Tárnokját és a' Római Archi-Gymnasium Rectorát. Szül. Rómában Jul. 11-kén 1764.

Mind ezen 6 Kardinálisok még a' mult 1826-iki Oct. 2-dikán tartott Consistoriumban kinevezettek és ekkoráig in petto tartattak. Ezekon kívül még két Kardinálisokat nevezett és hirdetett ki Ő Szentsége, ú. m.: a' Pápok Classisából: Gamberini Domonkos Antal Urat, az Orvietoi Püspököt. Szül. Imolában Oct. 31-kén 1760 — és a' Diaconusok rendjéből: Marco-Catalan Ferentz János Urat, a' Római Kormányozót, Vice Camerlengot és a' Politzia-Fő-Directorát. Született Bellóban a' Saragossai Megyében Oct. 24-dikén 1771.

A' f. H. 8-kán Osimóban megholt Ascenzi Maria Timotheus Ur, az Osimói és Cingoli Püspök életének 78 esztendejében gula ütésben. Ascenzi Ur Ő Meltóságának az említett (Dec. 15-iki) Consistoriumban kelle vala a' Cardinalisi Süveget venni.

O r o s z O r s z á g.

Sz. Pétervára. Dec. 5-kán déltájban kemény szélvész jött a' Tengerből, melly óráról órára nevedhven, a' vizet úgy öszvetolta, hogy a' jég-fedél felszakadozék, 's az alacsonyabb helyeken a' víz a' partokon kiöntött. Agyúsütésekkel jelentették a' Kikötőből a' szélveszes hullámoknak emelkedését. Az Admirális tornyán lámpások gyújtattak a' veszedelem jeleül. De éjszél után megcsendesedett a' szélvész, és a' megron-

gáltatott Híd (az Isák-hídja) ismét az elebbeni állapotban van. *)

Generális Jomini és Roth Urak, a' Nevszky-Sándor Vitézi Rendjének tizjelével megtiszteltettek. — Az Irkutzki Kormányozó Status Tanácsos Treskin, Hivatalának gonoszul való viseléséért (igen erőszakoskodó és haszonleső ember vala) minden méltóságától és Hivatalától megfosztatott. — Wilhelm Würtembergi Kir. Hertzeg Preobraszensky nevü Gárda-Regementben mint zászló tartó beállott. — A' Persiai Udvarhoz kinevezett Követ Status Tanácsos Gribodejoff Persia felé útan van, Oct. 21-kén Taurisban volt. — A' Bogoslawski Kerületben sok arany-fövényre találtak, melly olyan gazdag, hogy 100 Pud (mintegy 32 mása) fövény, 20 Solotnik (mintegy 7 lat) aranyat is megad; pedig, a' mint tudva van, a' fél Solotnikot adó fövenyet is méltónak tartják a' másásra. Az aranynak előjövetele, ennyire fenn Ejszakra, valóban nevezetes.

Grusiából újabb tudósítások érkeztek Sz. Pétervárába. A' közelebb említett Karatsajokon kívül, több Kaukasszi Nemzetek is meghódoltattak, kik a' mostani Török háború kezdete óta fegyverre kellvén, az Orosz Határszéleket háborgatták. Ilyenek nevezetesen a' Natugajok, Tsentsentzek,

*) Ez a' történet éppen akkorra esik, a' mikor a' Rajna melyékén és Hollandiában — Alkhenben, Bonnban, Lütlichben Malmedyben 's a' t. — nagy föld indulás, 's az Adriai Tengeren dühös orkán volt. E' szerént a' Lübecki gyanítás (l. M. R. 49.) megvalósodott. Megjegyzést érdemel, hogy itt Bétsben ugyan azon nap a' Barometer állása (— 5° Reaumur mellett) szokatlan magaságú, 29 ujj volt.

Avarok, Temirgóiak. A' dolog a' Tudósításokban így adatik elő: „A' Temirgói két Fejedelem, Tansultán és Sumáv-Ajtakow még Julius Havában megesküdött az Orosz Tsászárhűségére. — A' Natugájok ellen Aug. 21 kén megindult Gen. Beskrownyi és Auljokra (tanyájokra) ütvén 200 udvart felegetett, sok marhat gabonát és szénát 'sákmányul nyert, és magának közzülök kezeseket vévén, engedelmességet fogadtatott vélek. De a' Natugájok fogadásokat meg nem tartották, hanem a' szomszéd Tserkészeket segítségül híván újra készültek határainkra heütni. Két ízben tettek próbát, de elsöben a' Kubán vizen, melly éppen akkor megáradt, nem tudtak által jöni; második ízben pedig a' már meghodolt Kaukazusi Nemzetek nem engedték őket földjökön keresztül jöni. Gen. Beskrownyi látván, hogy ezen ragadozó népet újabban megkellitik zabolázní, Sept. 17 kén az Anapaundi várban lévő seregeket, úgymint 2200 Kozákokat és 550 embert a' Tamani Regementből, magához vévén ellenek alkonyodáskor kiindult és egész éjjel marsirozván, reggelre az Utas és Khán-tsokhrok nevü tanyákat elérte és azokat felegette. Azomban a' Tserkészek mintegy 600-an előjövén a' Generálist megtámadták, de keményen megverettettek és megfutamítottak. A' Kozákok a' Dsimeset tava mellett lévő Erdöig üzték őket.

„Más felöl Gen. Antropow meghallja, hogy egy másik tsapatja a' Tul a' Kubániaknak (t. i. a' Natugájok és Tserkészek, kik a' Kubán vizen túl laknak) a' Kavánski és Kavánski Várak felé szándékozik rabolni küütni; és eleikbe, Major Wasmund alatt egy sereg Kozákok és gyalogságot kiküld. A' Tserkészek Oct. 6 kén estve jötték keresztül a' Kubán vizen. A'

Kozákok egyszerre szembeszállottak velük, és ezek megijedvén sietve futottak vissza a' Keresztül járóhoz (t. i. a' vizen) de akkorra már az is el volt foglalva. A' Tul a' Kubániak, nem látván más módot a' szabadulásra a' parttól a' vízbe ugráltak, de sokan bele fulladtak; a' kik megmenekedtek is, nem hogy prédával terhelve tértek volna vissza, de még fegyvereket és ruhájokat is (hogy könnyebben úszhassanak) elhányták 's szinte ruhátlan mentek haza. A' holttak között volt a' Nögaiski Szultán Ságó nevü.

„Kevés napok mulva azta' hírt vette Gen. Antropow, hogy a' Temirkói Fejedelem Dsembulat-Ajtakow sereget gyűjtvén a' Labba vizenél táborozik, és a' Kubán mellől elfutott SalamatGherai nevü Szultánt hozzánk általjöni nem engedi. A' Generális Oct. 15 kén 500 lovas és 500 gyalog katonával és 4 ágyúval Sz. György várából (Úrupa vize mellett) kiindult, de minthogy az ellenség Oct. 16 kán észrevette a' Labba vizenél, hogy általakarunk menni: a' Generális szándékát hirtelen megváltoztatta és seregének egy részével, a' nem meszsze lévő engedetlen népekre az Abaszszokra Mokosokra, és Rabardinokra — kik éppen gabonát takarítottak — hirtelen rájok ütött. Dsembulat-Ajtakow ezt észrevévén oda sietett és a' Kozákokat megtámadta, de segítségekre 2 ágyú érkezvén ötet visszanyomták. Egyebaránt a' Generális tzeljät nem érhetle; mivel az említett Szultánt (SalamatGherai-t) a' ki az Orosz Tsászárnak meg akart vala hódolni, Dsembulat-Ajtakow megijesztette 's vissza-lért ismét a' Hegyék közé.

„Az Avarok (Uarok a' mint magokat nevezik) Khánja Abu-Szultán-Nussal-Chan, anyjának tanát-

tsára és jobbágy népeinek kívánságára a' mult Augustusban, követeket küldvén azt kérte: lehet e' neki az a' szerencséje, hogy Monarchánk hív jobbágyai közzé által jöhessen? Mellyre, ő hozzá viszont követek küldettek, kik az Orosz Tsászár Ő Felsege pártfogásáról ötet bizonyossá tennék. Ezeknek jelenlétében a' f. E. September Hav. 21-kén a' Fő Városban Chunsákban *) (melly név: Chunság, vagy Chunsák az Orosz Ujságlevél magyarozatja szerint annyit teszzen mint Hun vagy Khun-város) maga a' Khán, és Anyja Páka Khán-Aszszony és Nagy Anyja Hikili Khán-Aszszony, egész udvarával és népével együtt Hűséget esküdtek, és kezesül a' Khán legközelebbi atyafiát (Bek-Himmat-Karrakitiew nevű) Generális Engelhardthoz kiadták. Ez a' felette régi nevezetes Nemzet az Attala (Attila) vize mellett lakik; a' Khánságnak egyik határja Grusia, másfelől azok a' Hegyi Népek, kik a' Terek vize és Északi Daghstán között lakoznak: van benne 3 Város, 278 falu és 34,000 Házakban több mint 100,000 férfiak (az aszszonyok nintsenek megszámlálva).

„Meghódoltak a' Tsentsentzek is; és általában véve tsak egy két Nemzetek vannak még a' távolabb eső Kaukuzsi bértzekén, kik az Orosz Hatalmat meg nem esmerték.“ (Mind ezen — nagyon kevésse esmeretes — Nemzetek, a' Kaukuzs Éjszaki oldalán, egész lineában lakoznak: Nyugotra a' Natugások vagy Natugások, a' Tamirgói Sultán s a' t. középütt: a' Kara-tsaiak, a' Kaspium Tengere felé a'

*) Chun-ság fekszik a' Hel. Hossz. 64° és 22' — az Északi Szeless. 42° 44' alatt.

Tsentsentzek és Avarok. — A' Kubán vizén túl még eddig igen kevésse hatottak elő az Oroszok, és az ott lakó Tsevkészek, Mukosok, vagy Mokosok, Abaszszékek s a' t. esmeretlen Népek.)

Nagy Britannia.

Tangerban (Marokkóban) az Anglus Consult, Douglas Urat, fogóságba tették azzal a' fenyegetéssel, hogy a' legelső ágyúszóra, mellyet az Anglus hajók tesznek, minden Tangerban lévő Anglusokat fegyverre hánynak. A' Courier neveti ezt a' fenyegetést. Még most tsak két Anglus hajó van Tanger alatt az Orestes (18 ágyús hajó) és a' Meteor nevű Bomba-Hajó; ezek tartják hézárva a' Kikötőt.

A' hazájokból kifutott Portugallusok, kik eddig többen 5,000-nél Plymouthban laktak, az Országglószék parantsolatjára, — hogy ennyien egy rakásba ne légyenek, — az Országba széljél eloszlatnak.

Portugallia.

Lisbona, Dec. 5-kén. A' D. Miguel hogyan létéről kiadott Bulletinek Nov. 29-kétől fogva egész eddig mind egyformán vannak írva, ekképpen: „Ő Felsege ugyan azon állapotban van.“ (S. M. continua a passar sem novidade).

Erdély Ország.

Kolozvár, Dec. 8-kán. — A' tegnapi napon, egy köztisztületben álló ritka derék tudós Férjfiúnak meghidegetett tetemei szállítottak a' sir' nyugodalmába. Professor, idősb Szilágyi Fe-

rentz ez, ki mint Nép és Ifjúság Tanító 36 esztendőök' lefoljta alatt, nemcsak ritka szorgalommal, de szinte hasonlíthatatlan fényvel világolt a' maga' tudományos Körében. Tanulását az ide való Évang. Réf. Kollégiumban kezdte, a' híres Lejdai és Göttingai Akadémiákon nagyobb tökéletességre vitte — 's 1793 elején az ide való Évang. Réf. Sz. Ekklesia Pappjává lett, melly páljájában csak hamar magára vonta a' Közönség figyelmét, mint a' ki epochát kezdett a' chathedrai ékesenszóllásban. Majd 1797-be az ide való Évang. Réf. Kollégiumba a' Historia, Ékesenszóllás, és régi Literatura Professorává nevezetett, melly tudományok körül 24 esztendeig sok derék Tanítványokat formálva faradozott. 1821-ben nevét viselő nagyobbik Fija által ezen tudományok tanításában felváltatván, ugyan ezen Fő Oskolába a' Keresztény Hit- és Erköls-Tudomány, az Ekklezsiai Történetek, tanítására és Sz. Írás Magyarázására lépett által. A' lelki világosság barátja azomban testi világosságát az elsőnek keresésében elvesztvén, ezen szomorú esethől származott bánatjának ez előtt 6 hónapokkal egy erejét kimerítő guta ütés lett a' közelkezése- 's ezen folyó Dec. 4-dikén estvéli 9 óraker és 40 minutaker bé-végzé tsendesen a' derék ember betses életét 67-dik esztendejében, ki nem csak tudományos széles ki-miveltségével, de a' köz-jóra intézett buzgó munkásságával, 's emberszeretetével, a' maga idejének ritka dísz volt. Legkedvesebb társalkodása a' régi classicus Görögökkel és Rómaiakkal, a' mit nyilván lehet látni nyomos, velős, rövid hathatós írása módján. Számos halotti Orátziói vagynak kinyomtatva, de más munkái is — egy deák Chrestomathia, Livius, kivonásban, deák Grammatika — Közönséges Historia, mellyet azomban szemei meggyen-

gülese miatt bé nem végezhetett, és Columella de re rustica irt könyvének derék jegyzésekkel való kiadása. Sok munkái, mellyek a' Historiára, régi Literaturára, és Theológiára tartoznak — maradtak kézírásban. — Ha igaz Horatiusnak mondása Principibus placuisse viris, non ultima laus est, — az idvezült e' részben szép emlékezetet hagyott hátra maga után; mert e' kis Haza igen sok részszerént ugyan elhunyt, de életben is lévő Nagjai és Főemberei betsülését és bizodalmát meg érdemelte, 's élete részét, a' nagyokkal való társalkodásban töltötte. — Végre házában is mint Férj, atya és gazda, a' mint legnagyobb tiszteletet érdemlő volt, éppen úgy Kedvesének méltó örökös bánatot okozott elhunyasával. Ez előtt tíz esztendővel a' Reformátzió 3-dik Százados innepén tartott és nyomtatásban is kijött Beszéde nem csak tudományjának de kinyílt, 's a' világosságban magasán emelkedett lelkének, Századok mulva is ditső emléke marad — monumentum aere perennius, melly nem utolsó bizonyosságot fog tenni, erdős kis Hazánk ez időbeli vallásos kulturájáról. — Nyugodjanak tsendesen; betseshamvai!!!

Tudósítás egy még nálunk igen ritka Szőlő-fajról.

Frantzia Országban egy Társaság állott fel a' közelebb múlt esztendőken, mellynek egynehány ki-válogatott tagjai minden hónapban kétszer össze-gyűlnek Párisban, és a' gyümölcös Szőlős-veteményes-gazdaságbéli - Orvosi-virágos-'s a' t. Kerteknek gyarapításokról, 's jobbításokról tanáskoznak. A' távolabb lakó tagok egyszer jönnek össze egy esztendőben, 's a' Társaságtól kitett jutalmokat azoknak ítélik és adják, kik felele-

teik, 's munkájok által mindenek felett érdemesekké tették azokra magokat. Tudósításokat is bocsátanak ki nyomtatásban minden hónap végén Annales de la Société d' Horticulture titulus alatt. A' múlt Júniusi Kötetben egy igen ritka Szőlő-fajról tesznek említést, melly Napoly várossához közel fekvő Ischia szigetén találtatik, 's Uva di tre volte l' anno az az esztendőnként háromszor termő szőlő név alatt esméretes. A' Régi Rómaiak Triferának hívták. Borghers Úr, egy éltés Ingenieur-tiszt az, ki ezt a' Szőlő-varietást 1812-diktől fogva elkezdette a' maga Páris-hoz egynehány mértföldnyire eső birtokában ültetni és szaporítani; a' fogytán lévő esztendőben pedig a' Horticultur-Társaságot arról tudósítani, hogy ez az Ischiai-Szőlő, fekete, édes 's kellemetes ízű, enni is igen jó, bornak is derék, 's mind a' fál vagy sövény mentiben, mind pedig a' szabadon álló Szőlőben meg-érik, és mennél melegebb 's a' széltől mentebb helyre ültetődik, annál hamarább 's jobban meg-érik. Tovább: hogy az 1825-ik jó esztendőben az első termését Augustus 18-kán, a' másodikat September 20-kán, a' harmadikat, de a' melly nem volt olly tökéletes mint a' két előbbeni, October végén szedték meg. Negyedszer is kívánt volna a' jó Szőlőtő gyümöltésével kedveskedni, de a' Novembernek közepe előtt bé állott hideg miatt egresnél (Verjus) egyebet nem hozhatott. Ezt a' bámulásra méltó sebes meg-újulását 's többszöri termését a' tre volte-Szőlőnek, Borghers Úr azon Szőlő fajt felette nagy eleveniségének, 's rendkívül való sok tápláló erejének tulajdonítja, melly a' meg-érése után sem lankad el, 's nem szűnik meg, hanem annak éltető ereje mind addig munkálódik benne, míg a' hideg, a' fagy, vagy a' nagy szárazság miatt (ha talám olly-

kor ollykor nem lotsolják, meg nem tölken, 's egészen el nem erőtlenedik. A' vele való bánásnak is sokat tulajdonít Borghers Úr: meg-várja t. i. míg a' Szőlő el-hánta a' virágát, 's kötni (tisztulni) kezdett, melly, ha az idő kedvez, Július vége felé szokott megesni. Ekkor a' venyigék végeit elmetéli, de úgy, hogy a' fürtön felyül, melly azon a' venyigén áll, több szemet vagy bimhót nem hágy kettőnél vagy háromnál. Álmélkoldva szemlélhetjük azután, hogy a' tölke csak hamar ki-fakad 's új venyigéket hajt, a' mellyeken nyilnak egymásután a' bimhók, 's mutogatják magokat a' gyenge levelek, virágok és a' kacsok (fogódzók) a' nélkül, hogy ezek az új jövészek meg-ártanának a' már álló fürtök' növéseinek 's meg-éréseinek. Ha ezen második jövés elhullatta a' virágját 's kötni kezdett, el kell a' venyigéiknek végét metélni, úgy, mint az előbbének, valamint szinte a' majd következő harmadik jövésnek is. Történt ugyan is 1827-dikben, hogy a' második el metelés nem esett meg annak idejében. Ezt a' második termés megsinlettel: mert bőven, mint másszor, nem fizetett; és mivel a' virágzása elkésődött, és vele a' harmadik elmetelése is a' veszőknek későre haladt, a' harmadik termés is kárára volt. — Méltó, hogy a' Frantzia Kormányshék figyelmét 's gondját egy ollyan Szőlő-fajra fordítsa, mellyet az országnak közepe táján fekvő szőlő-hegyeken kétszer, a' déli részeiben pedig háromszor is meg-szüretelhetnek a' lakosok, következésképpen a' Szőlőjőkből, mint meg annyi töképenzektől kétszer vagy háromszor annyi interest kaphatnának egy esztendőben, mint a' mennyit eddig csak két vagy három esztendőnek le folyása után kaphattanak.

Bétsben is nagy figyelmet gerjesztett ez a' ritka Szőlő-fajról való tudósítás, mellyre nézve megkérdezett azon

érdemes Hazánk fia, a' ki a' Vármegyék Mappáit 38 esztendővel ez előtt munkába vette, 's mind addig világra hotságtatta, míg Egyes Jó Királyunk ötlet egy igen fontos udvari hivatalra méltóztatta és közel 24 esztendei hiv szolgálatját felségesen meg is jutalmazta; megkérdezett t. i. egy tisztelt nagy Helyről, ha meg volna e' nála az említett tre volte Panno azon külömb külömbféle Szőlő-fajai között, a' mellyeket a' szomszéd Ce cius hegyének (Kahlenberg) meleg oldalán, Bétshez egy órányira elültetett, minekutánna Európának nevezetesebb Szőlő-hegyeiről és Ásiának hat el-híresedett vidékeiről, mind a' bornak való, mind pedig a' tartani való Szőlőket nagy költséggel meghozatta; mindenek felett pedig Magyar, Frantzia, 's Olasz Országból, azután Sicilia, Ciprus 's más szigetekből több mint ezer két száz név alatt való Varietasokat, nem külömben némely Spanyol fajokon kívül, azokat is, mellyekkel Horvát, Erdély, Cseh, Morva, Stájer ország, azután a' Rajna mellyéke, Austria, Tyrolis, Carniolia, Goritzia, Dalmátzia 's a' t. bővölködik majd meg annyi név alatt, mint az előbbieneket ugyan azon nagy kertjébe el-plántálta, hogy a' velek való dajkálás ideje alatt az atyafiságot 's rokonságot az idegenek között, valamint szinte az idevalók, vagy a' már esméretesek között kinyomozhassa, 's e'szerént a' különbözönék látszó fajokat, és azoknak sok el-nevezéseiket egygyesítse, következőképpen a' felesleg való számokat le-szállítsa, a' bornak valókat külön külön meg-szűrje, 's próba alá vegye. Az említett tre volte Panno meg van tehát ebben a' Gyűjteményben, a' mellyhez, mint tudva van, nints még eddig hozzá fogható. Leg először is Raguzából, azután Cattaróból és Dalmátziának Brazza szigetéből küldötték meg T r o i-

ka név alatt, melly szó illyriai nyelven annyit tesz, mint tre volte, vagy háromszor termő. Meg-küldték azután Szmyrnából is Fedi Vere név alatt, melly a' mint onnan írják, éppen az a' fekete termékeny szőlő, a' mi az Olaszoknál a' tre volte. Ugy is Szmyrnához nem messze esik Scio vagy Skio (régenten Chios) szigete, a' honnan elejétől fogva hordták a' szomszéd lakosok a' tre volte szőlőt 's terjesztették mindenfelé. — Örömet szolgált volna a' Jó Hazánk fia ezen ritka, 's más nevezetes szőlő fajoknak bővebb meg-esmertetésével, de hosszas betegeskedése miatt kénytelen azt ez úttal kedvező időre halasztani.

A' kik magokat a' múlt hónapokban némely Magyar 's Frantzia szőlő-fajokra nézve jelentették, 's készek azon sok költségeknek, a' mellyekbe azoknak megszerzése 's hozatása kerültek, ha tsak valamely részét is meg fordítani, azoknak tudtokra kívánja adni az Alább írt, hogy valamint a' már kézhez szolgáltatott fajoknak, úgy szinte az ezután kézhez adandó szőlő fajoknak is a' már némelyek előtt tudva lévő oltó árra meg marad, úgy-mint: egy esztendős gyökeres vesszőnek 1 krajzár, két esztendősnek 2 kraj. három esztendősnek 3 kr. e'szerént nevededik egy krajzárral az árra az esztendőnek számával. Tíz venyigének gyöker nélkül két kr. az árra. — A' tetemes messzeségről ide hozatott, következőképpen sokkal több költségbe került fajoknak pedig ez: egy esztendős fiatal tőnek 5 kr. két esztendősnek 6 kr. az árra. Ha ezen felyül a' fiatal tőnek kora (ideje) egy vagy két esztendővel nevededik, a' szerént az ára is nevededik egy vagy két krajzárral. Egy illyen ritka szőlőnek venyigeje gyöker nélkül fél krajzárba, 10 venyige pedig 5 kraj-

tzárba kerül. Itt a' krajtzár az ezüstpénz betse szerént értetődik, nem pedig a' váltó tzedulának betse szerént. Kik már próbálták 's Frantzia Országból, vagy a' Rajna mellől 's a' t. hozattak magoknak némelly szőlő-fajokat, tudják, mennyivel többet kellett fizetnie. Colmár mellett, a' drágább tőnek, ott helyben, 17 kr. Triestben 24 kr. Würtzburgban 36 kr. Dresdában pedig 43 kr. az arra, holott a' meg hozattatása is sokba kerül. — A' szőlő-plántálásában gyönyörködő Hazafiak bátran utasíthatják hozzám betses leveleiket ilyen boríték-írással:

A Monsieur Mr Charles de Mayersz etc.

à Vienne.

Zu Mariahilf. Hauptstrasse.
Nro 38. 1-ter Stock.

A' pénz folyamata December 29-dikén;
közép árr:

A' Státus' 5p. Centes Obligátzióji 95 11/16
Az 1820 béli sorsosok, 157 1/3
Az 1821-béli hasonlók, 124 7/10
A' Bank-Aktziák kelték 1097 1/2 forinton
Conv. Pénzben.

A' Bétsi Magyar Újság Tisztelt Olvasóihoz.

A' mai Újsággal bérekesztjük ennek ezen esztendőbeli folyamataját. Méltóztassanak Érdemes Olvasóink háládatos érzésükből származó alázatos köszönetünket eddig való Hazafiúi kegyes pártfogásokért elfogadni 's meggyőződni a' felől; hogy ezentúl is igyekezni fogunk, várakozásoknak teljes tehetségünk szerént megfelelni.

Mint hogy az Újságot megrendelő Hazafiak nevei többnyire tsak Januárius első két hetében érkeznek fel és akkor adatnak ki a' Ts. K. Fő Posta Hivataltól: szükségesnek tartjuk a' M. Kurírnak három első Számjait a' jövő Januáriusban az eddig való boríték alatt minden eddig volt Erd. Olvasóinknak megküldeni. Azon túl tsak Azok veszik az Újságot, Kik az eránt rendelést tenni méltóztattak. Ugyan ezért, az Olvasó Könyvtár eddig kijött 3-dik és 4-dik árkusának leküldözését önként elhalasztottuk, hogy azok az elsővel együtt számos új Prae-numeransainknak is egyszerre elküldethessenek.

Tudván, hogy Érdemes Olvasóink örömet kívánnák Újságunkban olvasni, mitsoda Magyar Munkák jönnek ki időről időre Hazánkban: erre nézve szívesen kérjük a' Magyar Nemzet Tudós Iróit, méltóztassanak kiadott Munkáikból egy egy Nyomtatványt felküldeni, hogy azoknak megismeretetésével is szolgálhassunk. Látatlanban, mások után, tsak annyit mondhatnánk valamely munkáról, hogy van; ennél pedig Érdemes Olvasóink, ha megbírálatást tőlünk nem várnak is, többet kívánhatnak.

Az Új esztendőre nézve ezen buzgó hazafiúi kívánsággal rekesztjük bé Újságunkat; hogy

Mentse az Ég hadtól, pestistől Drága Hazánkat,
Adjon bőv termést; áldja meg a' HAZAFIT!

Szerkeztető és Kiadó M á r t o n J ó ' s e f, Professor. (Untere Bäcker-Strasse Nro 742.)

Nyomtató Haykul Antal. (Obere Bäcker-Strasse Nro. 752.)

